

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: **Kfv.I.37.382/2023/10.**

A tanács tagjai: Dr. Tóth Kincső a tanács elnöke
Dr. Figula Ildikó előadó bíró
Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit bíró
Dr. Hajnal Péter bíró
Huszárné dr. Oláh Éva bíró

A felperes: felperes
(cím1)

A felperes képviselője: Szecskay Ügyvédi Iroda
Dr. Wellmann György ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága
(1051 Budapest, Sas utca 20-22.)

Az alperes képviselője: Dr. Káldi Zoltán kamarai jogtanácsos

A per tárgya: kiegészítő bányajáradék tárgyában hozott határozat
jogszerűségének vizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: Fővárosi Törvényszék
103.K.702.974/2022/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 103.K.702.974/2022/12. számú ítéletét a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részében nem érinti, felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályon kívül helyezi és e körben az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felek felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 100.000 (egyszázezer) – 100.000 (egyszázezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A gazdaság újraindítása érdekében fizetendő bányajáradékról szóló 404/2021. (VII. 8.) Kormányrendelet (a továbbiakban: Korm.rendelet) kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettséget írt elő azon vállalkozások számára, akik a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény szerint bányajáradék fizetésére kötelezettek, és főtevékenységként – többek között – kavics-, homok-, anyagbányászat tevékenységet végeznek, és 2019. évi nettó árbevételük elérte vagy meghaladta a 3 milliárd Ft-ot. A felperes bányászati jogot gyakorló, ebbe a kategóriába eső vállalkozás.

[2] A bányafelügyeletként eljáró alperes 2022. június 8-9-én előzetes értesítés után ellenőrzést tartott a felperesnél, és a kiegészítő bányajáradék fizetésre vonatkozó jogszabályi előírások megtartását vizsgálta 2021. augusztus 1. és 2022. április 30. közötti időszakra.

[3] Az ellenőrzés során megállapította, hogy 2022. január 1. és 2022. április 30. közötti időszakban a felperesnek kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettsége nem keletkezett, figyelemmel arra, hogy a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés d) pontja szerinti 700 Ft/tonna áron értékesítette a természetes homokos kavicsot. A 2021. augusztustól 2021. decemberig tartó hónapokra azonban azt állapította meg, hogy a felperes minden hónapban fuvarozási költséggel csökkentette a számlán szereplő értékesítési árat, továbbá a teljes havi értékesítésre vonatkoztatott átlagárat vette figyelembe, azaz nem az értékesítési számlákon szereplő értékesítési árak megfelelően vallotta be és fizette meg a kiegészítő bányajáradékot, így 2021. év tekintetében 5 hónapra 354.129.936 Ft meg nem fizetett bányajáradék összeget állapított meg, s 2022. június 17-én kelt SZTFH-BANYA/6231-6/2022. számú határozatában a kiegészítő bányajáradék fizetésére vonatkozó jogszabályi előírások megsértése miatt a felperest 354.129.936 Ft kiegészítő bányajáradék, valamint ennek késedelmi kamata és emellett 35.412.994 Ft bírság megfizetésére kötelezte.

[4] A határozat indokolása szerint a felperes megsértette a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdését, mert a kiegészítő bányajáradékot úgy számolta ki és fizette meg, hogy a termékek értékesítése számláin szereplő nettó értékesítési árat fuvarköltségekkel csökkentette. Az indokolás szerint a számlán szereplő értékesítési árat kell figyelembe venni a kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettség megállapításánál, melyet alátámaszt az a tény is, hogy a számla végső ellenértékét egy összegben határozták, s nem állapítható meg, hogy abból mekkora hányadot képviselt a fuvarozási szolgáltatás értéke.

[5] A határozat indokolása szerint a késedelmi kamatfizetésre vonatkozó kötelezés a Korm. rendelet 1. § (5) -(5a) bekezdéseinek alapult.

[6] Az indokolás szerint a közigazgatási bírság kiszabására a Korm. rendelet 1/A. § (3) bekezdése alapján került sor, figyelemmel a közigazgatási szabályszegések szankcióiról szóló 2017. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Szankciós tv.) 10. § (1) bekezdésében írt mérlegelési szempontokra is.

A kereseti kérelem és az alperesi védírat

[7] A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megsemmisítését, másodlagosan a határozat megsemmisítése mellett az alperes új eljárásra kötelezését kérte. Kérte továbbá az alperes kötelezését az általa befizetett összeg után késedelmi kamat megfizetésére is kötelezni a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. §-a szerint.

[8] Kereseti kérelmében több okból tartotta a határozatot jogsértőnek. Állította, hogy az alperes nem rendelkezett hatáskörrel a határozat meghozatalára, másrészt állította, hogy a Korm. rendelet ellentétes az uniós joggal, ezért a Korm. rendeletet nem lehetett volna vele szemben alkalmazni, harmadrészt a Korm. rendelet felperessel szemben való alkalmazását Alaptörvény-ellenesnek állította a visszaható hatály tilalma sérelmére hivatkozva, negyedrészt azért találta a határozatot jogsértőnek, mivel az megsértette az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 3. §-át, mert a tényállást nem derítette fel teljes mértékben, ötödrészt a határozatot azért találta jogsértőnek, mert a hatóság által alkalmazott bírságszabály nem volt hatályban a felperesi jogsértés időszakában.

[9] Keresetében hivatkozott hatáskör hiányát arra alapította, hogy a felperes és a Magyar Állam közötti jogviszony – a bányászati engedély – polgári jogi, nem pedig közhatalmi jellegű, e polgári jogi jogviszonyban az alperes nem közigazgatási szervként jár, hanem egy elszámolóházként a Magyar Állam teljesítési segédjének szerepében.

[10] A Korm. rendeletet azért tartotta uniós joggal ellentétesnek, mert az – állítása szerint – egyrészt sérti az EUMSZ 49. cikkében biztosított letelepedés szabadságát, másrészt a belső piaci szolgáltatásokról szóló Európai Parlament és Tanács 2006/123/EK Irányelv 14. és 15. cikkét (a továbbiakban: Szolgáltatási Irányelv), harmadrészt a műszaki szabályokkal és információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló Európai Parlament és Tanács 2015/1535 Irányelve 5. cikkét (a továbbiakban: Átláthatósági Irányelv), negyedrészt az EUMSZ 107. cikkét, amely tiltja a jogellenes és az uniós joggal összeegyeztethetetlen állami támogatásokat. Emellett megjegyezte, hogy az Európai Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarország ellen INFR (2022)4009. szám alatt, többek között jelen perben alkalmazott Korm. rendelettel összefüggésben.

[11] A kereset szerint a Korm. rendelet azért ellentétes az EUMSZ 49. cikkével, amely a letelepedés szabadsága tilalmát szabályozza, mert csökkenti a külföldi vállalkozások azon képességét, hogy stabilan és folyamatosan részt vegyenek származási országuktól eltérő tagállam gazdasági életében, s ebből hasznot húzzanak, s mert alkalmasak arra, hogy kevésbé vonzóvá tegyék a külföldi bányavállalkozások piacra lépését. Érvelése alátámasztásaként az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EuB) C-98/14. számú Berlington Hungary, C-322/16. számú Global Starnet, továbbá a C-518/06. Bizottság kontra Olaszország ügyekben hozott ítélet érveire hivatkozott.

[12] A Korm. rendeletet azért tartotta a Szolgáltatási Irányelv 14. és 15. cikkeibe ütközőnek, mert jogszabályban rögzített minimális árakat ír elő diszkriminatív, szükségtelen és aránytalan módon.

[13] Az Átláthatósági Irányelv 5. cikkét a kereset szerint a Korm. rendelet azért sérti, mert az 5. cikk előírja a tagállamoknak az árukereskedelmet befolyásolni képes egyes intézkedések esetén, azok hatályba lépése előtt az Európai Bizottsághoz történő bejelentési kötelezettséget, melynek elmulasztása az Európai Bíróság gyakorlata szerint az intézkedés végrehajthatósága kizárását eredményezi. E körben a C-275/19. számú EuB ítéletre hivatkozott. Előadta, hogy a Korm. rendelet 4. §-a szerint a Magyar Kormány jelezte a Bizottság felé előzetes bejelentéssel a jogalkotását, a felperes állítása szerint azonban Magyarország nem jelentette be intézkedését, ezért szerinte a Korm. rendelet nem volt végrehajtható a felperessel szemben.

[14] A kereset szerint a Korm. rendelet azért ellentétes az EUMSZ 107. cikkével, mert a Korm. rendelet a felperes szerint állami támogatásnak minősül, mivel szelektív előnyt biztosít a vállalkozások különböző csoportjainak, pl. azoknak, akik 2019-ben nem jelölték meg főtevékenységként a Korm. rendeletben szereplő tevékenységet, vagy nettó árbevételük nem érte a Korm. rendeletben meghatározott 3 milliárd Ft-ot.

[15] A felperes kereseti kérelmében az EuB előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezését indítványozta, keresetében megfogalmazta az általa feltenni javasolt értelmezési kérdéseket is.

[16] A Korm. rendelet felperessel szemben történő alkalmazását azért állította Alaptörvény-ellenesnek, mert szerinte visszaható hatályú alkalmazásra került sor vele szemben, ami sérti az Alaptörvény B. cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság klauzulát. Érvelése szerint a Korm. rendelet anyagi jogi rendelkezés, és tartalmát tekintve a bányavállalkozások és az alperes közötti szerződéses viszony tartalmát, a bányavállalkozók által fizetendő ellenszolgáltatás mértékét módosította. A jogalkotásról szóló 2010.évi CXXX. törvény 15. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozással állította, hogy a Korm. rendelet, mint anyagi jogszabály csak a hatályba lépését követően keletkezett jogviszonyokra lett volna alkalmazható, a felperes és a Magyar Állam közötti polgári jogi jogviszony azonban a Korm. rendelet hatályba lépésekor már fennállt.

[17] Álláspontja szerint a Korm. rendelet visszaható hatályú alkalmazása sértene a felperes tulajdonhoz való alapjogát is. A visszaható hatály tilalma körében hivatkozott arra is, hogy a késedelmes befizetés utáni késedelmi kamat felszámítását a Korm. rendelet újonnan hatályba lépett 1. § (5a) bekezdése teszi lehetővé, amelynek alkalmazása vele szemben Alaptörvény-ellenes.

[18] Hivatkozott arra is, hogy az időbeli hatály akadályozza a vele szembeni bírság kiszabását is, a bírságkiszabást lehetővé tevő Korm. rendelet 1/A. § (3) bekezdése ugyanis 2022. május 27-én lépett hatályba, az alperes által vizsgált jogsértés elkövetésekor még nem volt hatályos.

[19] Kereseti kérelmében a tényállás feltáratlanságára és az Ákr. 3. §-a megsértésére azért hivatkozott, mert álláspontja szerint az alperes nem tisztázta kellő alapossággal a felperes részéről benyújtott dokumentumok ellenére a homok tényleges eladási árát. Előadta, hogy a felperes gyakorlata az volt, hogy nem tiszta anyagárban, hanem ún. leszállított árban (azaz a vevő telephelyén való teljesítésben) állapodott meg, azaz az értékesítésről kiszállított számla végösszege fuvarozás esetén a tiszta anyagáron felül a szállítási költséget is tartalmazta, mely közvetített szolgáltatás meglétét a felperes által kiállított számlákon szereplő hivatkozás is megerősíti „a számla közvetített szolgáltatást tartalmaz” megjegyzéssel.

[20] A felperes érvelése szerint mivel a Korm. rendelet nem rendelkezik arról, hogy a fuvardíj is beleszámítandó a kiegészítő bányajáradék alapjába, ezért úgy kell tekinteni, hogy azt nem kell beleszámítani. Ezért amennyiben a bányavállalkozó szerinte tudja bizonyítani, hogy a számlán szereplő összeg mekkora része mit takar, akkor a hatóságnak ezt el kell

fogadnia, és kiegészítő bányajáradék alapját ennek megfelelően, azaz fuvardíj nélkül kell kiszámolni.

[21] Mivel a közvetített szolgáltatás ténye a számláiból kitűnt, s a Korm. rendelet nem tartalmaz olyan szabályt, amely szerint a számlából ki kellene tűnnie a közvetített szolgáltatás összegének, álláspontja szerint az általa benyújtott bizonyítékok figyelembevételével kellett volna meghatározni a tényleges értékesítési árat az alperesnek. Állította, hogy a felperes ügyviteli rendszere ügyletenként, számlaszinten tartalmazza az anyagár és a fuvardíj elkülönítéséhez szükséges adatokat. A tranzakciókhoz ez a rendszer hozzárendeli a fuvarozást végző alvállalkozó által benyújtott számlát, valamint a felperes által kiállított számlát és a szállítóleveleket, s a számlákból, a fuvarozást végző alvállalkozókkal kötött szerződésekből és a fuvarlevelekből kimutatható és bizonyítható, hogy az egyes értékesítéseknek mekkora része volt az anyag vételára és mekkora volt a fuvardíj.

[22] A felperes érvelése szerint amennyiben bizonyítani tudja, hogy a számla végösszegének mekkora része a nyersanyag értéke, s mekkora összeg fedezi a fuvarozási díjat, akkor azt el kell fogadnia az alperesnek, és csak a tiszta nyersanyagár alapulvételével lehet megállapítani a fizetendő kiegészítő bányajáradékot. Szerinte amennyiben a közvetített szolgáltatás a kiegészítő bányajáradék alapját képezné, azt a Korm. rendelet kifejezetten tartalmazná.

[23] Megjegyezte, hogy az alperes állítása szerint a 2021. szeptember és december hónapok között helytelenül a teljes havi értékesítésre vonatkoztatott átlagárát vette figyelembe, azonban erre nézve további megállapítást nem tett. Az alperes nem végezte el azt a matematikai számítást, amely eredményeképpen akár az átlagárát, akár az értékesítéseket egyesével figyelembe veszi, s ugyanarra a számszaki eredményre vezet. Az átlagár számításból eredően tehát kiegészítő bányajáradék hiány nem keletkezett.

[24] Keresetében az eljárás felfüggesztésére tett indítványt, előadva, hogy polgári perben jogalap nélküli gazdagodás jogcímén keresetet terjesztett elő a Magyar Állammal szemben, amelyben az általa határozatban meghatározott kiegészítő bányajáradék visszafizetésére kérte kötelezni az alperest.

[25] Az alperes védiratában a felperes keresete elutasítását kérte, és fenntartotta a felülvizsgálni kért határozatban foglalt álláspontját.

[26] Kiemelte, hogy a kiegészítő bányajáradék alapja a tényleges árbevétel alapját képező számlán szereplő eladási ár, illetve a Korm. rendeletben megállapított kitermelt nyersanyag tonnánkénti árának a különbözete, és az értékesített, kitermelt nyersanyag mennyiségének a szorzata, még abban az esetben is, ha az eladási árban egyéb tételek is szerepelnek.

[27] A védirat szerint a Korm. rendelet nem teszi lehetővé, hogy a Korm. rendeletben szereplő termékek értékesítése esetén az értékesítésre vonatkozó számlán szereplő nettó értékesítési árat csökkentsék bármilyen költséggel vagy szolgáltatás díjával. A számla végső ellenértékét egyösszegben határozták meg, ebből következik, hogy ez az eladott termék ára. Nem állapítható meg, hogy abból mekkora hányadot képezett a fuvarozási szolgáltatás értéke, ugyanis a felperes által kiállított számlán a közvetített szolgáltatás díjára vonatkozó megjegyzés nem található.

[28] Utalt arra is, hogy álláspontja szerint a szerződés szerű teljesítéshez hozzátartozik a szállítás a felperes által végzett értékesítések esetén, ezért az ellenértékbe – a kitermelt vagy feldolgozott építési alapanyag értékesítés tényleges árbevétele – beépült a járulékos szolgáltatás után kapott ellenérték is, függetlenül attól, hogy a felperes azt könyveiben, vállaltirányítási rendszereiben elkülönítetten kezeli.

Az elsőfokú bíróság döntése

[29] A Fővárosi Törvényszék ítélete a felperes kereseti kérelmét részben alaposnak találta, és a felülvizsgálni kért határozatnak közigazgatási bírság kiszabásáról rendelkező részét megsemmisítette, egyebekben azonban a felperes keresetét elutasította.

[30] Az ítélet alaptalannak találta a kereseti kérelemnek az alperes hatásköre hiányára történő hivatkozását, továbbá a polgári peres eljárásra tekintettel a közigazgatási per tárgyalása felfüggesztése iránti kérelmét is.

[31] Az ítélet szerint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (1) bekezdésében foglalt közigazgatási jogvita valamennyi feltétele fennállt a perben, a határozatot közigazgatási szerv hozta, az alperes által lefolytatott ellenőrzési eljárás közigazgatási jog által szabályozott, a közigazgatási tevékenység pedig joghatást vált ki.

[32] Az ítélet indokolása részletesen foglalkozott a felperes előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványa alaptalanságával, és részletesen indokolta, hogy a felperes részéről megjelölt indokok miatt miért nem ellentétes az európai uniós joggal a Korm. rendelet.

[33] Elsőként az EUMSZ 49. cikke letelepedés korlátozását tiltó szabály körében vizsgálódott, melynek során az EuB 2020. március 3-án kelt C-75/18. számú Vodafone Magyarország ügyben, és az ugyanazon nap kelt C-323/18. számú, Tesco-Global Áruházak Zrt. ügyben hozott ítéletek indokolását vizsgálta, utalva arra, hogy az EuB ezekben az ügyekben az EUMSZ 49. cikk összefüggését vizsgálta a különadóval összefüggésben.

[34] Az ítélet indokolása szerint a felperes keresetében előterjesztett, uniós joggal érintett jogkérdések aggálymentesen megválaszolhatóak voltak az EuB egyértelmű és széleskörű joggyakorlatának figyelembevételével. E körben utalt a Kúria Kfv.III.37.202/2013/10. számú ítéletére, s kiemelte, hogy önmagában az a körülmény, hogy a per tárgyát képező kiegészítő bányajáradékkal kapcsolatos kérdést az Európai Unió Bírósága még nem vizsgálta, nem teszi indokolttá az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését, figyelemmel arra, hogy az EuB releváns gyakorlata az uniós jog értelmezéséhez szükséges valamennyi kérdésben választ adott. Megjegyezte, hogy a keresetben hivatkozott, Bizottság előtt folyamatban lévő kötelezettszegési eljárás még nem igazolja, hogy a szabályozás ellentétes lenne az uniós joggal, a nemzeti bíróságnak az EuB gyakorlatát figyelembe véve kellett vizsgálnia a nemzeti jogszabály tartalmát, s ennek eredményeként azt állapította meg, hogy az az uniós joggal összhangban áll.

[35] Az EUMSZ 49. cikke által biztosított letelepedés szabadsága korlátozása felperes által hivatkozott megvalósulása körében részletesen elemezte az EuB 2020. március 3. napján kelt C-75/18. számú Vodafone Magyarország ügyben hozott, és az ugyanazon nap kelt C-323/18. számú Tesco Global Áruházak Zrt. ügyben hozott ítéletei jogi indokolását. Megállapította, hogy az EuB a különadó vizsgálatakor annak tulajdonított jelentőséget, hogy az adott törvény semmilyen különbséget nem alkalmazott a vállalkozások között azok székhelye alapján. Megállapította, hogy az a körülmény, hogy a különadó legnagyobb részét más tagállamok természetes vagy jogi személyeinek tulajdonában álló adóalanyok viselik, nem lehet alkalmas önmagában a hátrányos megkülönböztetés megvalósítására. Megjegyezte, hogy a 0%-ban megállapított legalsó adósáv nem kizárólag a magyarországi természetes vagy jogi személyek tulajdonában álló adóalanyokat érinti. A Vodafone ítélet [52] pontjára hivatkozva rámutatott, hogy az árbevételi kritérium esetében nem egy jellegénél fogva határon átnyúló szempontot kellett értékelni, hanem egy semleges elhatárolási szempontot.

[36] Az ítélet indokolása szerint a kiegészítő bányajáradék az állam közvetlen ellenszolgáltatása nélküli, rendszeres fizetési kötelezettség, amely adójellegű kötelezettségnek

minősül, erre tekintettel a bányajáradék jellemzőinek vizsgálatakor az EuB adózási rendszerekkel kapcsolatos joggyakorlatát vette figyelembe a bíróság.

Megállapította, hogy önmagában az a körülmény, hogy a kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettség alá eső alanyok túlnyomó többségében olyan vállalkozások, amelyek más tagállamok természetes vagy jogi személyeinek tulajdonában állnak, nem valósít meg közvetett módon sem hátrányos megkülönböztetést a magyar tulajdonban álló vállalkozásokhoz képest, az árbevételi kritérium pedig egy semleges elhatárolási szempont. A nettó árbevétel nagysága és a piac szereplőinek tulajdonosi összetétele ugyanis egy véletlenszerű mutatónak minősül.

[37] Utalt arra, hogy a felperes által hivatkozott C-98/14. számú Berlington Hungary ügyben az EuB eltérő tényállási elemek mentén az EUMSZ 56. cikkében biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozását és nem a letelepedés szabadsága korlátozását vizsgálta. A felperes által hivatkozott C-322/16. számú, Global Starnet Ltd. ítéletben pedig szórakoztató és szabadidős játékok üzemeltetésére vonatkozó koncesszió képezte a jogvita tárgyát, a C-518/06. számú ügyben pedig a biztosítási piacon a szerződéskötési szabadság korlátozásával kapcsolatban vizsgálta a piacra lépés lehetőségét, mely ügyek a perbelitől eltérő kérdést vizsgáltak.

[38] Az ítélet indokolása szintén az EuB Vodafone és Tesco ítéletekben található indokolást hívta segítségül az EUMSZ 107. cikk és a Korm. rendelet szabályai összevetése kapcsán. Megállapította, hogy a Korm. rendeletben nem merül fel állami forrásból bármilyen formában nyújtott támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak, vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, hogy érinti a tagállamok közötti kereskedelmet, azaz az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése sérelme nem állapítható meg a Korm. rendelettel összefüggésben. Utalt arra, hogy a Vodafone és a Tesco ítéletekben szereplő indokolás szerint az adó megfizetésére köteles adóalanyok annak érdekében, hogy kivonják magukat ugyanezen adó megfizetése alól, nem hivatkozhatnak arra, hogy jogellenes állami támogatásnak minősül az olyan mentesség, amelyben más személyek részesülnek. Olyan kötelező hozzárendeltségi viszony hiányában, amely valamely adót egy támogatáshoz kapcsol, a vitatott támogatási intézkedés uniós jog szempontjából való esetleges jogellenessége nem alkalmas arra, hogy befolyásolja magának az adónak a jogszerűségét. Az ún. hozzárendeltségi viszony értékelésével összefüggésben utalt az EuB C-174/02. számú, Streekgewest ítélet indokolására, valamint a C-266/04. és C-325/04. számú egyesített ügyekre, és a C-393/04. számú ítélet indokolására.

[39] Ugyancsak a kötelező hozzárendeltségi viszonytal összefüggésben hivatkozott a Kúria Kfv.III.37.202/2013/10. számú ítélete indokolására is, és az EuB ítéleteket is összevetve megállapította, hogy a közegészségügyi célú magasépítési beruházások finanszírozása nem tekinthető a felperes versenytársainak nyújtott állami támogatásnak, mivel a közegészségügyi közérdekű feladat és cél megvalósítását szolgálja, és nem a bányajáradék alól mentesülő vállalkozáscsoport támogatását. Ily módon a kiegészítő bányajáradék és az az alóli, de facto mentesség között – amelyben azon vállalkozások részesülnek, amelyek nem felelnek meg a Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek – nem áll fenn semmilyen kötelező hozzárendeltségi viszony, amely annak feltétele, hogy a fizetési kötelezettség az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében tiltott állami támogatásnak minősüljön.

[40] Az ítélet indokolása szerint a felperes alaptalanul állította a Korm. rendelet Szolgáltatási Irányelv szabályaiba ütközését, ugyanis az utóbbi irányelv szabályozási tárgya eltér a Korm. rendelet szabályozási tárgyától.

[41] Alaptalannak találta a felperes Átláthatósági Irányelv 5. cikke megsértésére történő hivatkozást is, állítva, hogy a felperes érvelését bizonyítékkal nem támasztotta alá. Utalt arra, hogy a Korm. rendelet 4. §-a szerint az Átláthatósági Irányelv 5-7. cikke szerinti előzetes

bejelentés megtörtént. Az indokolás szerint mivel nem áll a bíróság rendelkezésére a Korm. rendeletben szereplő normaszövegtől eltérő hivatalos információ arra vonatkozóan, hogy az előzetes bejelentés mégsem történt meg, a bíróságnak a Korm. rendeletben rögzítetteket tényként kell elfogadnia, s utalt arra, hogy a felperes sem terjesztett elő hitelt érdemlő bizonyítékot a Korm. rendeletben foglalt kijelentéssel szemben.

[42] Az ítélet indokolása szerint a felperes a visszaható hatály tilalma megsértésére a közigazgatási bírság vonatkozásában hivatkozott alappal, mivel a Korm. rendelet 1/A. § (3) bekezdésében előírt közigazgatási bírság anyagi jellegű szankció, s mivel a vizsgált időszakban, 2021. augusztus 1. és december 31. közötti időszakban a Korm. rendelet 1/A. § (3) bekezdése nem volt hatályban, ezért az alperes jogalap nélkül szabta ki a közigazgatási bírságot, ezért a közigazgatási bírságra vonatkozó része a határozatnak a Kp. 89. § (1) bekezdés a) pontja alapján megsemmisítésre került.

[43] Eltérő következtetésre jutott a közigazgatási bíróság a Korm. rendelet 2022. május 27-én hatályba lépő 1. § (5a) bekezdésében szereplő késedelmi kamat fizetési kötelezettség terén. Az ítélet indokolása figyelembe vette az Alkotmánybíróság 17/2019. (V. 30.) AB határozat indokolását, s megállapította, hogy a kiegészítő bányajáradék után fizetendő késedelmi kamat hasonló természetű az Alkotmánybíróság határozatában elemzett késedelmi pótlékhoz, amely az Alkotmánybíróság értelmezése szerint nem közigazgatási szankció. A késedelmi kamatfizetési kötelezettség funkciója az, hogy az az állapot álljon helyre, mintha a fizetésre kötelezett jogalany a fizetési kötelezettségét határidőben teljesítette volna. A késedelmi kamat felszámítását a bíróság eljárásjogi intézkedésnek, eljárásjogi aktusnak tekintette, s mivel a Korm. rendelet 1. § (5a) bekezdése már hatályban volt az alperes határozata meghozatala időpontjában, a késedelmi kamat felszámítása pedig egy eljárásjogi intézkedés, ezért alaptalanul hivatkozott a felperes a késedelmi kamat kiszabása jogszerűtlenségére.

[44] Az ítélet indokolása szerint a felperes a visszaható hatály tilalmára és a Korm. rendelet vele szembeni teljes alkalmazása kizártságára alaptalanul hivatkozott, ugyanis a bányászati jogot nem lehet kizárólag a Ptk. értelmében vett polgári szerződéses jogviszonyként értelmezni. Rögzítette, hogy a bányászati jog közjogi szabályozó eszközökkel is szabályozott jogviszony. A bányajáradék mértékét is jogszabály, a bányászati törvény és annak végrehajtási rendelete határozza meg, s nem a bányászati jog jogosultja s a Magyar Állam szerződéses megállapodásának a függvénye.

[45] Az ítélet indokolása szerint a felperes keresete alaptalanul hivatkozott a kiegészítő bányajáradék számítása kiindulása körében a tényállás feltáratlanságára, és arra, hogy vizsgálni kellett volna a tényleges nettó árbevétel összegét.

[46] Az ítélet indokolása a Számviteli törvény 165. § (1)-(2) bekezdéseire hivatkozva utalt arra, hogy minden gazdasági műveletről, eseményről bizonylatot kell kiállítani, az értékesítés nettó árbevételét az ennek megfelelően kiállított számla alapján kell meghatározni. Utalt arra, hogy a számviteli szabályok szerint a számlán feltüntetett adatokból a megtörtént gazdasági tevékenységnek, mennyiségi adatoknak és ellenértéknek egyértelműen és világosan megállapíthatónak kell lenni. Az indokolás szerint a felperes azon üzleti gyakorlata, hogy a nyersanyag egységárát növelte a fuvarozás értékének megfelelően, a felperes saját üzleti döntési kompetenciájába tartozott, és mivel a számviteli bizonylaton a felperes nem osztotta meg az általa nyújtott teljesítés ellenértékét, nyersanyagértékesítésre és fuvarozásra, ezzel az áru értékesítés ellenértéke magába foglalta a felperes által nyújtott egyéb szolgáltatás, a fuvarozás ellenértékét is, azaz a felperes a fuvarozás ellenértékét beépítette a nyersanyag egységárába oly módon, hogy az harmadik személyek, így az alperes számára sem elkülöníthető a számla adattartalma alapján, nem válik el az áru értékesítésből származó nettó árbevétel egészétől. Az ítélet kiemelte, hogy az alperesnek a számla adattartalmát kellett alapul vennie a kiegészítő bányajáradék megállapítása során.

[47] Mindezek alapján a közigazgatási bíróság a felperes keresetét – a bíróság kiszabás jogszerűtlenségére vonatkozó részt meghaladóan – megalapozatlannak találta, s ezért a bíróság kiszabására vonatkozó részt meghaladó részben a Kp. 88. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával a keresetet elutasította.

A felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem

[48] A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen az ítélet megváltoztatását kérte, az alperes határozata megsemmisítése és az alperes új eljárásra kötelezése mellett, másodlagosan az ítélet részbeni hatályon kívüli helyezését és a bíróság új eljárásra utasítását. A felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjára, azaz az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárása szükségességére alapozta, másrészt a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára, a joggyakorlat egysége biztosítása érdekében kérte, arra hivatkozva, hogy a Korm. rendelet értelmezési kérdéseivel a Kúria még nem foglalkozott. Megjelölte a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ad) alpontját is, állítva, hogy a bíróság megszegte a visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát azzal, hogy az alapügyben még hatályban nem lévő jogszabályra alapította az ítélet egy részét.

[49] Felülvizsgálati kérelmében részben megismételve a kereseti kérelem érveit, jogsértő értelmezésnek állította azt az ítéleti megállapítást, mely szerint az alkalmazott Korm. rendelet nem ütközik az Európai Unió jogával, tévesnek találta azt az állítást az ítéletnek, hogy nincs helye az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárásának, ez utóbbi indítványát fenntartotta, hangsúlyozva, hogy a Kúria az az utolsó jogi fórum, amelynek az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése miatt kifejezett kötelezettsége az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése. Az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése indokoltságaként hivatkozott az EUB Cilfit ügyben hozott ítéletére (C-283/81.), valamint a C-561/19. számú Consorzio Italian Management ügyben hozott ítéletre is.

[50] A felülvizsgálati kérelem szerint az EUMSZ 49. cikkében rögzített letelepedés szabadsága tilalma az alkalmazott Korm. rendelet által sérült, ennek hiányát az ítélet tévesen állapította meg. Azt önmagában nem vitatta, hogy az elsőfokú bíróság az EUB Vodafone és Tesco ügyben hozott ítéletei indokolását hívta értelmezési segítségül a Korm. rendelet EUMSZ 49. cikkbe ütközése vizsgálata során, de állította, hogy az ügy eldöntéséhez nemcsak ezt a két ítéletben kifejtett értelmezést kellett volna figyelembe venni, hanem valamennyi releváns döntésben kifejtett értelmezést.

[51] Utalt arra, hogy a C-98/14. számú Berlington Hungary Kft. ügghöz kapcsolódóan megalapozatlan az ítélet azon megállapítása, hogy az EuB döntés azért nem irányadó, mert az EUMSZ 56. cikkét értelmezte. Kiemelte az EuB ítélet [34] pontját, valamint a rendelkező rész [1] pontját, mely szerint az a nemzeti jogszabály, amely megötszörözi a játéktértermekben felállított pénznyerő automaták üzemeltetését terhelő tételes adó összegét [...], a szolgáltatásnyújtás EUMSZ 56. cikkben biztosított szabadsága korlátozásának minősül, amennyiben akadályozza, zavarja, vagy kevésbé vonzóvá teszi a pénznyerő automaták játéktértermekben való üzemeltetésében álló szolgáltatás szabad nyújtását, aminek a vizsgálata a nemzeti bíróság feladata. A C-322/16. számú, Global Starnet ítélet [35] pontját idézte, mely szerint a letelepedés és/vagy szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának tekintendő minden olyan intézkedés, amely az EUMSZ 49. és 56. cikk által biztosított szabadságok gyakorlását tiltja, zavarja, vagy kevésbé vonzóvá teszi.

[52] A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint a bíróságnak nem arról kellett döntenie, hogy a kiegészítő bányajáradék bevezetése diszkriminatív-e, hanem arról, hogy a Korm.

rendelet megalkotása az EuB gyakorlata értelmében megvalósította-e a letelepedés szabadságának a korlátozását. A felülvizsgálati kérelem szerint a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerint az elsőfokú bíróságot indokolási kötelezettség terhelte a felperes által hivatkozott ítéletek figyelmen kívül hagyása terén, különösen azért is, mert a felperes vitatja, hogy a kiegészítő bányajáradék egy adójellegű intézkedés lenne.

[53] A felülvizsgálati kérelem szerint a Szolgáltatási Irányelv 14. és 15. cikkeire történő hivatkozását is alaptalanul mellőzte a bíróság, a Korm. rendelettől eltérő szabályozási tárgyra hivatkozással, a felülvizsgálati kérelem szerint a bíróság nem adta indokát annak, hogy a Korm. rendelet miért nem korlátozhatja a szolgáltatási tevékenység céljával letelepedett, az Irányelv szerinti szolgáltatók Szolgáltatási Irányelvben foglalt jogait. Ezzel a bíróság a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerinti indokolási kötelezettséget sértett.

[54] Az Átláthatósági Irányelv 5. cikk sérelmének hiányát megállapító részében is jogsértőnek találta az ítéletet, álláspontja szerint a bíróság azon érvelése, hogy a felperes nem bizonyította a Korm. rendelet 4. §-ában szereplő bejelentés létezése hiányát, két okból is jogsértő, egyrészt a felperest nem lehet nem létező tény bizonyítására kötelezni, másrészt az Európai Bizottság hivatalos honlapján közzétett adatokat a bíróság megismerheti, és azok igazolását a felektől a közlésen túl nem kérheti a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 112. §-a szerint. A felperes érvelése szerint a bíróság olyan tény bizonyítását várta volna el a felperestől, melynek igazolása nem kérhető a peres féltől, egyebekben hivatkozott arra, hogy a bíróság fel sem hívta a felperest arra, hogy e tényt bizonyítania vagy igazolnia szükséges, ezzel az anyagi pervezetés szabályát is megsértette. Utalt arra, hogy az Irányelv szerinti bejelentéssel kapcsolatos közigazgatási lépések nem nyilvánosak, a felperes kirívóan információ-aszimmetrikus helyzetben van.

[55] A felülvizsgálati kérelem az ítéletet azért is jogsértőnek nevezte, mert az jogsértő módon állapította meg a kiegészítő bányajáradék számításának az alapját. A felperes szerint az ítélet ellentmondást is tartalmaz, mert egyrészt olyan értelmezést adott a Korm. rendeletnek, hogy a tényleges árbevétel kell tekinteni a járadék alapjának, mely egyes esetekben kizárólag a nyersanyag tiszta ára, más esetekben pedig a fuvardíjjal vagy egyéb lehetséges szolgáltatások ellenértékével növelt árat jelenti.

[56] Hangsúlyozta, hogy a járadékfizetés alapját nem kizárólag a számla adattartalmára lehet alapítani, mely a Korm. rendelet 1. § (5) bekezdés 4. mondatából, valamint abból is egyértelműen következik, hogy a járadék alapja az 1. § (2) bekezdés alapján a tényleges árbevétel. Helytelenül járt el a felperes szerint a bíróság, amikor a felperes által a nyersanyag értékesítésére vonatkozó számlát vette figyelembe a kiegészítő bányajáradék alapja számítása során. Álláspontja szerint ugyanis a Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése 4. mondata szerint a számla mellett más számviteli bizonylat is figyelembe vehető. Utalt arra, hogy az ellenőrzés során a nyersanyageladás számláján túl fuvarozási számlákat, illetve kapcsolódó szerződéseket és egyéb iratokat is átadott az alperesnek, amit sem az alperes, sem a bíróság nem vett figyelembe.

[57] Hangsúlyozta, hogy az ítéletben hivatkozott Számviteli törvény 165. §-a nem tartalmazza sem a nettó árbevételt, sem a számla kifejezést, hanem a gazdasági események alátámasztásául szolgáló bizonylatolási kötelezettségről szól, s a Számviteli törvény 166. § (1)-(2) bekezdései alapján nemcsak a számla minősül számviteli bizonylatnak. Ezáltal az elsőfokú bíróság contra legem szűkítette le a gazdasági esemény alátámasztására alkalmas bizonylatokat a számlákra. A felülvizsgálati kérelem szerint ezáltal az alperes megsértette az Ákr. 62. § (2) bekezdése rendelkezését, mert a tényállást nem tisztázta. A bíróságnak meg kellett volna vizsgálnia a felperes által előterjesztett bizonyítékokat, mivel ezt nem tette, a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen mérlegelése miatt is jogsértő az ítélet.

[58] A felperes szerint a bíróság a számlára vonatkozó szabályokat is tévesen értelmezte. A bíróság ugyanis olyan adattartalom hiányát rója fel a felperesnek, melyre nincs jogszabályi kötelezettség. A Számviteli törvény 167. § (1) bekezdés e) pontja azonban, amely a gazdasági művelet tartalma leírását írja elő, a felperes szerint nem a számlával szembeni, hanem a számviteli bizonylatokkal szembeni követelmény. Utalt arra, hogy az Áfa-törvény 169. §-a szerint – többek között – elégséges az értékesített termék vagy nyújtott szolgáltatás megnevezését szerepeltetni. Állította, hogy a közvetített szolgáltatás ténye a számlából kiderült, az pedig, hogy az összege nem, nem jelenti azt, hogy a felperes számlázási gyakorlata téves.

[59] Hivatkozott arra, hogy a számla adattartalmára az Áfa-törvény speciális rendelkezései irányadóak, az ítélet tévesen állította, hogy a felperes megsértette a Számviteli törvény 15. § (3) bekezdésében szereplő valódiság elvét azáltal, hogy a számlán nem tüntette fel elkülönítve a fuvardíj összegét. A felperes esetében ugyanis a valódiság elve azáltal teljesült, hogy könyveiben és éves beszámolójában a közvetített fuvardíj ellenértéke az eladott (közvetített) szolgáltatások értékeként elkülönítve is szerepelt az értékesítés nettó árbevételétől.

[60] A felülvizsgálati kérelem az ítéletet a visszaható hatállyal kapcsolatos értelmezése terén is jogsértőnek nevezte, a Korm. rendelet 1. § (5a) bekezdése vele szembeni utólagos alkalmazhatósága kimondásával. A Korm. rendelet 1. § (5a) bekezdése ugyanis csak 2022. május 27-én lépett hatályba, az alperes által vizsgált időszakot követően. Álláspontja szerint bár az alperes határozata a Korm. rendelet 1. § (5a) bekezdése hatálybalépését követően 3 héttel később született, figyelemmel arra, hogy a maga részéről a kamatfizetési kötelezettséget előíró jogszabályi rendelkezést anyagi jogi normaként értékeli, annak hatályára a Jat. 15. § (1) bekezdése az irányadó, vagyis azt csak a hatálybalépését követően keletkezett jogviszonyra lehetett volna alkalmazni. Álláspontja szerint ezen az értelmezésen nem változtat az sem, hogy az anyagi jogi norma rendelkezik eljárásjogi kérdésekről is. A felülvizsgálati kérelem szerint az alperes késedelmi kamattal sújtotta a felperest, melynek egyetlen anyagi jogi alapja a Korm. rendelet 1. § (5a) bekezdése volt. A visszaható hatály tilalma miatt ezt a bíróság nem alkalmazhatta volna.

[61] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében tartalmát tekintve az ítélet hatályban való fenntartására tett indítványt, miután állította, hogy a Fővárosi Törvényszék ítéletének felülvizsgálati kérelemmel támadott része nem sért sem anyagi, sem eljárásjogi jogszabályt, az Európai Unió Bírósága előzetes döntéshozatali eljárása kezdeményezésének pedig nincs helye.

[62] Felülvizsgálati ellenkérelmében osztotta azt az ítéleti álláspontot, hogy a per eldöntéséhez az uniós jog EuB általi további értelmezésére nem volt szükség. Utalt arra, hogy a C-77/83. számú Cilfit ügyben hozott ítélet érveit is figyelembe véve az Európai Unió Bírósága releváns gyakorlata az uniós jog értelmezéséhez szükséges valamennyi kérdésben már választ adott.

[63] Kiemelte, hogy a nemzeti jog értelmezése nem az Európai Unió Bírósága, hanem a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik, s a bírói gyakorlat szerint előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése nem lehetséges, amennyiben annak megállapítását kéri, hogy az irányadó magyar jog nem felel meg a közösségi jog által védett alapelveknek, az EuB-nek ugyanis csak az uniós jog értelmezésére van hatásköre (Kúria Mfv.III.10.370/2015/16., Pfv.V.20.628/2016/6., Szegedi Ítéltábla Pkf.II.21.105/2015.).

[64] Az alperes szerint a felülvizsgálati kérelem által feltenni javasolt 1. és 2. kérdés nem az uniós jog értelmezésére vonatkozik, hanem arra irányulnak, hogy az alkalmazott Korm. rendelet ellentétes-e a felhívott uniós jogi rendelkezéssel, ebből következően az előzetes döntéshozatali eljárás a felperesi kérdések tekintetében nem kezdeményezhető.

[65] A felülvizsgálati ellenkérelem szerint a Törvényszék alaposan vizsgálta mind a közvetlen nyílt, mind a közvetett rejtett formájú megkülönböztetés megvalósulását, helyesen vette figyelembe e körben az Európai Unió Bíróság Vodafone és Tesco ügyekben hozott ítéletei indokolását és jogértelmezését.

[66] Az alperes szerint helyesen zárta ki a bíróság az összehasonlításból a felperes által hivatkozott ítéleteket, így a Berlington ügyet és Global Starnet Ltd. ügyet, megállapítva, hogy a perbelihez képest eltérő szabályozási tárgyuk volt.

[67] Az alperes szerint a Törvényszék helyesen állapította meg, hogy amennyiben az intézkedések azonos feltételeket írnak elő mind a tisztán hazai érdekeltségű, mind a külföldi tulajdonosi háttérű vagy székhelyű vállalkozásokra, a letelepedés szabadságának korlátozásáról nem beszélhetünk.

[68] Helyesnek értékelte az ítélet tiltott állami támogatás fennállása körében kifejtett álláspontját is.

[69] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme szerint a Törvényszék helyesen járt el, amikor a nettó értékesítési árra hivatkozott az ítéletében.

[70] Kiemelte, hogy a felperes iratellenesen hivatkozott arra, hogy a számlái tartalmazták azt, hogy az ár közvetett szolgáltatást tartalmaz, mert a valóságban a számlákon ilyen megjegyzés nem szerepelt. Az értékesítési ár tekintetében pedig mivel a felperes állításával ellentétben, nem szerepelt a számlákon, hogy közvetített szolgáltatást tartalmaz az alperes, csak arra a következtetésre juthatott, hogy a számlán szereplő ár az adott termék értékesítési ára. Ebből következően nem kellett – a felperes állításával ellentétben - további számviteli bizonylatot vizsgálnia.

[71] Lényeges körülménynek jelölte, hogy a kiegészítő bányajáradékot nyomtatványon kell bevallani, melyet az alperes tett közzé, mely nyomtatvány a közvetett szolgáltatás tekintetében semmilyen adatközlésre vonatkozó részt nem tartalmaz.

[72] Az alperes tévesnek nevezte azt a felperesi értelmezést, mely szerint a Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése arra enged következtetni, hogy a számla alkalmazása mellett további számviteli bizonylatot is figyelembe kell venni a Korm. rendelet alkalmazása során. Állította, hogy a Korm. rendelet 1. § (5) bekezdése mindössze egy átszámítási szabály.

[73] A felperes a felülvizsgálati eljárásban – felhívás nélkül – az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése indokoltsága alátámasztására újabb beadványt terjesztett elő, iratokhoz /6. sorszám alatt csatoltan, amelyben hivatkozott arra, hogy az Európai Bizottság 2023. július 14-én Sajtóközleménnyel jelentette be, hogy keresetet indít Magyarországgal szemben az EuB előtt a jelen perrel érintett rendeletek uniós jogba ütközése miatt.

[74] Beadványában elsőként az Átláthatósági Irányelv 5. cikke szerinti bejelentési kötelezettség körében idézett az Európai Bizottság Sajtóközleményéből, mely szerint Magyarország az intézkedést nem jelentette be az Átláthatósági Irányelv alapján, amelynek értelmében a tagállamok kötelesek bejelenteni a műszaki szabály-tervezeteket.

[75] Kiemelte, hogy az EuB ítélezési gyakorlata szerint a bejelentés elmulasztása azt jelenti, hogy a bejelentési kötelezettség alá tartozó norma alkalmazhatatlan, melyre nemzeti bíróságok előtt is lehet hivatkozni. E körben több EuB ítéletre utalt, kiemelten a C-285/15. számú, Beca Engineering ügyben hozott, 2016. április 21-ei végzés 37. pontjára.

[76] Egy uniós norma alkalmazhatatlanságával összefüggésben az EUB Simmenthal ügyben hozott ítéletére (C-106/77.) és jogirodalmi, jogtudományi munkákra utalt. Hivatkozott továbbá az Igazságügyi Minisztérium honlapján közzétett, az EU Jogi Megfelelés Vizsgálati Főosztály által készített tájékoztatóra is, mely szerint a lényeges eljárási hiányossággal elfogadott nemzeti jogszabály a bíróság ítéletei alapján nem alkalmazható.

[77] Beadványában kiegészítette a Korm. rendelet EUMSZ 49. cikkébe való ütközéshez kapcsolódó álláspontját is, idézve az Európai Bizottság 2023. június 14-ei Sajtóközleményében leírtakat, mely szerint „a Bizottság úgy véli, hogy a két intézkedés (404/2021. és 405/2021. Kormányrendeletek) együttesen hátrányosan érintik a gazdasági szereplőket az ágazati tevékenységekhez való hozzáférés és azok gyakorlása tekintetében megsértve ezzel a letelepedés szabadságára vonatkozó szabályokat.”

[78] A felperes érvelése szerint az Átláthatósági Irányelv szerinti bejelentési kötelezettség megszegése speciális az uniós normába való ütközéshez képest, mert a bejelentési kötelezettség elmulasztása önmagában az érdemi vizsgálat nélkül a jogszabály alkalmazhatatlanságát eredményezi.

A Kúria döntése és jogi indokai

[79] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdése alkalmazásával befogadta, majd a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdése alapján, a felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem keretei között a Fővárosi Törvényszék ítéletét megvizsgálva megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem részben alapos az alábbiak miatt.

[80] A Kúria indokoltnak tartja kiemelni, hogy a felülvizsgálati kérelem a Fővárosi Törvényszék ítéletének nem minden elemét támadta, ezért a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 108. § (1) bekezdésére figyelemmel – felülvizsgálati kérelem hiányában – a Kúria nem érintette a felülvizsgálni kért ítéletnek az alperes hatásköre, és a felperes részéről kezdeményezett polgári perre tekintettel az eljárás felfüggesztése kérdését elemző részét (ítélet indokolása [32]-[37] pont), továbbá a felperes keresetének a bányászati jog, mint polgári szerződéses jogviszonyként történő hivatkozása körében az ítélet indokolása [63]-[74] pontban tárgyalt visszaható hatály tilalma megsértése hiányát megállapító részét, továbbá az alperes határozatának közigazgatási bírság kiszabására vonatkozó része megsemmisítése jogszerűsége kérdését.

[81] A Kúria azonban nem juthatott el a felülvizsgálati kérelem minden elemének vizsgálatáig, így a kiegészítő bányajáradék alapja meghatározása során figyelembe vett számviteli bizonylat tartalmi elemei vizsgálatáig, az alkalmazandó Kormányrendelet 2022. május 27-én hatályba lépett 1. § (5a) bekezdése késedelmi kamat felszámítását előíró jogszabályi rendelkezés felperessel szembeni alkalmazása során a visszaható hatály tilalma megsértése vizsgálatáig, figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati kérelemre is tekintettel kiemelt jelentőséget tulajdonított annak a Kúria, hogy a felperessel szemben alkalmazható volt-e a gazdaság újraindítása érdekében fizetendő kiegészítő bányajáradékról szóló 404/2021. (VII. 8.) Kormányrendelet, amely elsőként annak tisztázását igényli, hogy a Korm. rendelet 4. §-ában szereplő előzetes bejelentés megtörtént-e.

[82] A Korm. rendelet 4. §-a egyértelműen rögzítette, hogy a rendelet tervezetének a műszaki szabályokkal és az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályokkal kapcsolatos információszolgáltatási eljárás megállapításáról szóló, 2015. szeptember 9-ei (EU) 2015/1535 Európai Parlamenti és Tanácsi Irányelv 5-7. cikke szerinti előzetes bejelentés megtörtént.

[83] Az elsőfokú bíróság ítélete indokolása szerint, mivel a felperes nem terjesztett elő hitelt érdemlő bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy a Korm.rendeletben foglalt kijelentéssel ellentétben az előzetes bejelentés valójában nem történt meg, ezért a felperes állítását a bíróság nem tudta igazolt tényként figyelembe venni.

[84] A Kúria álláspontja szerint a felperes felülvizsgálati kérelme helyesen hivatkozott arra, hogy az anyagi pervezetés szabályai alkalmazásával a bíróságnak fel kellett volna hívnia a felperest arra, hogy a bizonyítási teher az ő oldalán áll, s hogy ezzel kapcsolatban nyilatkozatait egészítse ki. Ez azonban nem történt meg.

[85] A Kúria megjegyzi, hogy bár a Fővárosi Törvényszék 7. sorszám alatti végzésében tájékoztatta a feleket arról, hogy a Kp. 77. § (1) bekezdésére figyelemmel az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, arról azonban nem tájékoztatta a feleket, hogy az Átláthatósági Irányelv előzetes bejelentése megtörténté ellenbizonyítottságát a felperesre terheli, mint ahogy az az ítélet indokolása [61] pontja utolsó mondatában ez szerepel.

[86] A felülvizsgálati kérelem azonban arra alaptalanul hivatkozott, hogy amennyiben ennek a kérdésnek a megválaszolását a közigazgatási bíróság bizonyítási kérdésnek értékeli, akkor a Kp. 77. § (4) bekezdése kizárja a jogvita tárgyaláson kívüli elbírálását, ugyanis amennyiben kizárólag okirati bizonyításnak van helye, úgy a tárgyaláson kívül elbírálás a Kp.77.§ (4) bekezdés szerint a perben megengedett. Márpedig a Korm. rendelet 4. §-a szerinti, az Átláthatósági Irányelv 5. cikkének megfelelő előzetes bejelentés megtételének a kérdése okirati bizonyítással tisztázható.

[87] Rögzíti a Kúria, hogy bár az anyagi jogi pervezetés hiánya, mint lényeges eljárási szabálysértés miatt kerül sor az ítélet hatályon kívül helyezésére, a megismételt eljárás lényegi tartalmára kihatással vannak az alábbi tények:

[88] A Kúria indokoltnak tartja kiemelni, hogy azt nem kellett és ellenkező információ hiányában továbbra sem kell vizsgálni, hogy a kiegészítő bányajáradék fizetési kötelezettséget előíró jogszabály az Átláthatósági Irányelv hatálya alá tartozik-e, ugyanis maga az alkalmazott Korm.rendelet, annak 4 §-a azáltal, hogy a bejelentési kötelezettség teljesítéséről említést tesz, tekinti a Korm.rendelettel bevezetett intézkedést az Átláthatósági Irányelv hatálya alá tartozónak, azaz a tagállami jogalkotó tekintette a szabályozást olyan típusúnak, amely az Átláthatósági Irányelv hatálya alá tartozik.

[89] A Fővárosi Törvényszék ítélete meghozatala óta a Magyarországgal szemben jelen perben alkalmazható kötelezettségszegési eljárás informális szakaszában az a változás következett be, hogy az Európai Bizottság 2023. július 14-én közzétett sajtóközleménye szerint a Bizottság úgy határozott, hogy keresetet indít Magyarországgal szemben az EuB előtt az egyes építőanyagok (homok, kavics, cement) tekintetében rögzített árakat bevezető szabályok, a rögzített árak be nem tartása esetén fizetendő súlyos büntetőadók, valamint az építőanyagokra és az építőipari nyersanyagokra vonatkozó termelési kötelezettségek miatt, figyelemmel arra, hogy ezek a nemzeti intézkedések a Bizottság álláspontja szerint nem felelnek meg az EUMSZ 49. cikkében biztosított letelepedési szabadságnak, emellett a rögzített árakat és a büntetőadókat megállapító intézkedés Magyarország nem jelentette be az Egységes Piac Átláthatóságáról Szóló Unió Irányelv alapján.

[90] A Kp. 85. § (3) bekezdés b) pontja szerint a közigazgatási bíróságnak hivatalból kell figyelembe vennie a közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását. Ezért van jelentősége annak a kérdésnek, hogy az Átláthatósági Irányelv 5. cikke szerinti, és a Korm. rendelet 4. §-ban rögzített bejelentési kötelezettség teljesítése megtörtént-e, vagy sem, mert ennek ismeretében felmerülhet a Korm.rendelet alkalmazhatósága kérdése is.

[91] A Kúria álláspontja szerint azonban figyelemmel arra, hogy a Kormányrendelet 4. §-a és az Európai Bizottság 2023. július 14-ei sajtóközleményében szereplő két ellentétes tényállítás van, nem a felperesre hárul a továbbiakban a be nem jelentés ténye bizonyítása, hanem a közigazgatási bíróságnak kell ennek kérdését hivatalból vizsgálnia, hivatalos

szervek, elsősorban a minisztérium megkeresése által.

[92] Amennyiben a kötelező bejelentés megtörténte vizsgálata eredményeként az állapítható meg, hogy a bejelentés nem történt meg, az elsőfokú bíróság lesz abban a helyzetben, hogy megválaszolja annak a kérdését, hogy az Európai Unió Bírósága felperes felülvizsgálati kérelmében is megjelenített gyakorlata ismeretében levonható-e ésszerű kétely nélkül az a következtetés, hogy a 404/2021. számú Kormányrendelet alkalmazása a felperessel szemben kizárt volt. (EuB C-194/94., EU:C:1996:172, 54. pont; C-443/96., EU:C:2000:496, 40-43., 48. és 49. pont, C-299/17. 35-38. pont, C-159/00., EU:C:2000:50. és 53. pont)

[93] A Kúria álláspontja szerint a Kp. 85. § (3) bekezdés b) pontja alapján hivatalból vizsgálendő kérdés tisztázásáig nem lehet a jogvita további elemeiről érdemben dönten.

[94] A fentiek alapján a Kúria a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával az elsőfokú ítélet felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érintette, és a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében helyezte hatályon kívül és utasította az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára.

[95] Az új eljárásban az elsőfokú bíróságnak a Kúria útmutatása szerint kell tisztáznia az Átláthatósági Irányelv 5. cikkének megfelelő előzetes bejelentés megtétele kérdését, majd ennek ismeretében dönten a Korm.rendelet felperessel szemben való alkalmazhatósága kérdéséről.

[96] Bár a Kúria a felülvizsgálati kérelem több részével nem foglalkozhatott, azt azonban indokoltnak tartja megjegyezni, hasznos útmutatást adva az elsőfokú bíróságnak, hogy a felülvizsgálni kért ítéletben hivatkozott Alkotmánybíróság 17/2019.(V.30) AB. határozata annak kérdését nem válaszolja meg, hogy a Korm. rendelet késedelmi kamatfizetés felszámítását előíró rendelkezése anyagi vagy eljárásjogi típusú szabály-e. Felhívja a figyelmet a Kúria arra, hogy a visszaható hatály tilalmával kapcsolatban az Alkotmánybíróság számos, és a Kúria számára is irányadó döntést hozott [pl: 8/2020. (V.13.) AB határozat, 10/2018. (VII.8.) AB határozat, 6/2019 (III.20.) AB határozat, 2/2022. (II. 10.) AB határozat].

[97] Figyelemmel arra, hogy a Kúria előtt az eljárás nem zárult le, ezért a Kúria oldalán az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének kötelezettsége EUMSZ 267. cikkben szabályozott esete nem áll fenn, ezért a Kúriának a felperes előzetes döntéshozatal iránti kérelméről sem kellett érdemben döntenie.

A döntés elvi tartalma

[98] *A közigazgatási cselekménynek az ügyben nem alkalmazandó jogszabályi rendelkezésre alapítását a közigazgatási bíróságnak a Kp. 85. § (1) bekezdése, (3) bekezdés b) pontja alapján hivatalból kell figyelembe vennie.*

[99] *A közigazgatási bíróság amennyiben valamelyik félre bizonyítási terhet telepít, az anyagi pervezetés szabályai szerint őt erről figyelmeztetni és tájékoztatnia kell.*

Záró rész

[100] A Kúria a felülvizsgálati kérelemről a felperes kérelmére a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. §-a szerint tárgyaláson döntött.

[101] Figyelemmel arra, hogy a felülvizsgálati eljárással a közigazgatási per nem zárult le, ezért a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó, Kp. 110. § (3) bekezdés második mondata szerint a Kúriának csak a felek felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltség összegét kellett megállapítania, annak viseléséről majd a közigazgatási pert lezáró határozatot hozó bíróság dönt. A felek perköltsége meghatározásánál a bíróság figyelemmel volt a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdéseire.

[102] A Kúria döntésével szembeni további felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. január 25.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Figula Ildikó s.k. előadó bíró, Dr. Banu Zsoltné dr. Szabó Judit s.k. bíró, Dr. Hajnal Péter s.k. bíró, Huszárné dr. Oláh Éva s.k. bíró